

Klassiek Chinees II

Vertalingen Shadick: A First Course in Literary Chinese Les 6-10

Credits: vertalingen door Reinoud Henkens, 2008

Inhoud

6- Landschap/bergen en Water	2
7- Een slang tekenen en er voeten aan toevoegen.....	3
8- Koning Tai verlaat Bin	4
9 - De Grote Leer.....	5
10 - 50 stappen nemen en lachen met 100 stappen	6

Beste Japanologie- en Sinologiestudent,

Studentencursussen zijn er om het de studenten iets makkelijker te maken voor de testen en tijdens de blok. De vertalingen van de teksten zijn om na te kijken en aan te vullen indien er delen ontbreken of onleesbaar zijn in je notities. Wij garanderen niet dat alles 100% klopt: de stucu is uitsluitend in combinatie met je eigen nota's te gebruiken.

Wij willen erop aandringen dat naar de les gaan een strikte noodzakelijkheid is. Zonder lessen buis je gegarandeerd! Het is dus niet de bedoeling deze vertaling tijdens de les te gebruiken omdat de vertaling er al is.

Veel succes met de studies,

Tomo no Kai bestuur 2008-2009

6- Landschap/bergen en Water

- 1- op een dag was de wind vredig en de zon mooi.
- 2- heer Zhang en heer Li vertrokken uit de stad waar ze woonden en gingen op wandel.
- 3- ten westen van de berg was er een(1) berg; de twee heren gingen te voet en vertrokken.
- 4- op het moment dat ze aankwamen, zagen ze dat op deze plek de bergen helder en het water mooi was; de wandelaars waren (er) erg talrijk.
- 5- de twee heren (be)klommen (tot op) de hoogste plek van de berg.
- 6- heer Zhang keek op [hefte (zijn hoofd) op] en bekeek het zweven van de wolken en de vlucht van de vogels; hij zei:
- 7- “als je deze berg beklimt, pas daarna ken je de grootte van de wereld (hemel en aarde).”
- 8- heer Li boog voorover en bekeek het stromende water en de wandelende mensen en zei:
- 9- “als je geen hoge berg(en) beklimt, ken je niet de kleinheid van de mens.”
- 10- de twee heren waren beiden vrij en vrolijk.
- 11- de twee heren daalden af van de berg, en gingen oostwaarts. Ze stapten enkele li en stopten aan een klein riviertje.
- 12- de rivier was ondiep en het water zuiver.
- 13- toen de twee heren vooroverbogen en het bekeken, zagen ze hun spiegelbeeld (zelfde woord als schaduw) erin.
- 14- de twee heren lachten; de weerspiegeling lachte ook. De twee heren wandelden, de weerspiegeling wandelde ook.
- 15- de twee heren hadden erg veel plezier. (*wel gauw tevreden, deze heren*)
- 16- de heer Zhang zei: “de ouden zegden: 'de wijzen scheppen plezier in water; de menslievenden scheppen plezier in bergen.'”
- 17- mijn soort mensen nu vindt niet enkel plezier in bergen, maar ook in water.
- 18- zijn wij (= nog steeds “mijn soort mensen”) menslievenden? Of zijn we wijzen?”
- 19- heer Li zei: “wij zijn geen menslievenden; noch zijn we wijzen. Wij zijn gewoon mensen die plezier vinden in de natuur (“hemel”~ natuur).”

7- Een slang tekenen en er voeten aan toevoegen

- 1- In Chu was er een offerbrenger; hij gaf zijn gasten een beker met wijn.
- 2- de gasten zeiden tegen elkaar:
- 3- “als een aantal mensen ervan drinkt, is er niet genoeg; als één man ervan drinkt, is er teveel.
- 4- laat ons (=“ik vraag”) een slang op de grond tekenen; degene die eerst klaar is zal de wijn drinken.”
- 5- één man z'n slang was eerst klaar; hij trok de wijn naar zich toe en dronk ervan.
- 6- nu, met zijn linkerhand hield hij de beker vast; met zijn rechterhand tekende hij de slang en zei:
- 7- “ik kan hem (zelfs) voeten geven.”
- 8- hij was nog niet klaar, toen de slang van een (andere) man af was. Hij nam de beker weg en zei:
- 9- “een slang heeft zeker geen voeten. Hoe kunt u hem dan voeten geven?”
- 10- daarna dronk hij zijn wijn op; degene die de slang voeten gaf, verloor uiteindelijk zijn wijn.

8- Koning Tai verlaat Bin

1- Hertog Wen van Teng vroeg:

2- "Teng is een klein land.

3- zelfs als ik mijn (het zijn?) kracht uitput om de grote landen te dienen; dan nog (= zé) kan ik (het) er niet aan ontsnappen.

4- wat kan ik hier nu aan doen?"

5- Mengzi antwoordde:

6- "Vroeger woonde koning Tai in Bin. De mensen van de Noordelijke barbaren (Dí) vielen hem aan.

7- hij diende hen met huiden en zijde; (maar) slaagde er niet in aan hen te ontkomen. Hij diende hen met honden en paarden, (maar) slaagde er niet in aan hen te ontkomen. Hij diende hen met parels en jade, (maar) slaagde er niet in aan hen te ontkomen.

8- dus verzamelde hij zijn raadgevers (ouderlingen) en vertelde het hen:

9- 'datgene wat de Dí willen, is mijn grondgebied;

10- Ik heb het gehoord. Een heer schaadt de mensen niet met datgene waarmee hij mensen voedt.

11- mijn vrienden (èr-san zi = aanspreking), waarom zouden jullie vrezen geen heer te hebben? (of: wat zouden jullie te vrezen hebben zonder heer? =>niet helemaal zeker van deze) Ik sta op het punt het (= het grondgebied, Bin) te verlaten.'

12- hij verliet Bin, stak de Liang-berg(en?) over en stichtte een stad onderaan de berg Qi, en woonde er.

13- De mensen van Bin zeiden: 'Hij is een menslievend man; we kunnen hem niet verliezen.'

14- degenen die hem volgden, waren als keerden ze terug van de markt (= uitdrukking, betekent: ze waren erg talrijk)

15- Enkelen zeiden: 'Generaties hebben het (gebied) beschermd; dit is niet iets dat één persoon kan doen.

16- Hij mag niet weggaan, al wisselt hij er de dood voor in (verkorte vorm van een uitdrukking; daarnaast kan "hij mss worden vervangen door "wij"? <= mijn bedenking, niet teveel op afgaan).'

17- Heer, kiest u a.u.b. (=qing) tussen deze twee."

9 – De Grote Leer

1- de weg/methode van de Grote Leer ligt in het verduidelijken van de stralende deugd; ligt in verwantschap voelen met het volk; ligt erin tot rust te komen in het uiterste goede.

2- Als je weet hoe (dit) te bereiken, dan zal er standvastigheid zijn; als je standvastig bent, dan kan je kalm zijn; als je kalm bent, dan kan je vredig zijn; als je vredig bent, dan kan je nadenken; als je nadenkt, kan je (de weg van de Grote Leer) bereiken.

3- Dingen hebben een begin (lett. wortel) en een uiteinde (lett. Tak); zaken (itt. Concrete dingen) hebben een einde en een begin (meer abstract).

4- als je weet wat eerst en wat laatst te plaatsen, dan heb je de weg benaderd.

5- diegenen uit vroegere tijden die de stralende deugd wilden verduidelijken in de wereld (= alles onder de hemel), regelden eerst hun land.

6- diegenen die hun land wilden regelen, brachten eerst evenwicht in hun huishouden/familie; diegenen die hun huishouden in evenwicht wilden brengen, ontwikkelden eerst zichzelf (of: hun lichaam); diegenen die zichzelf wilden ontwikkelen, maakten eerst hun hart (gemoed?) correct; diegenen die hun hart wilden correct maken, maakten eerst hun gedachten oprecht; diegenen die hun gedachten oprecht wilden maken, vervolmaakten eerst hun kennis.

7- het vervolmaken van kennis ligt in het onderzoeken van de dingen;

8- als de dingen onderzocht zijn, dan is de kennis bereikt; als de kennis bereikt is, dan zijn de gedachten oprecht; als de gedachten oprecht zijn, dan is het hart juist; als het hart juist is, dan is je zelf/je lichaam ontwikkeld; als je zelf/lichaam ontwikkeld is, dan is het huishouden in evenwicht; als het huishouden in evenwicht is, dan is het land geregeerd; als het land geregeerd is, is de wereld in harmonie.

10- 50 stappen nemen en lachen met 100 stappen

1- koning Hui van Liang zei: "Wat betreft mijn (guarén=de spreker zelf) houding tegenover het land: ik heb mijn hart erin uitgeput!

2- als de binnenkant van de rivier rampspoedig is, dan verplaats ik mijn (eig. zijn = van "guarén") volk naar het oosten van de rivier; en verplaats ik het graan naar de binnenkant van de rivier.

3- als het oosten van de rivier rampspoedig is, dan is het hetzelfde (maw. "analoog").

4- ik heb de regering van de naburige landen onderzocht; er is niemand die op mij lijkt en zijn hart gebruikt.

5- (toch) vermindert ("voegt toe in weinig zijn") het volk van de buurlanden niet; mijn (guarén) volk neemt niet toe in aantal. Hoe komt dit?"

6- Mengzi antwoordde: "de koning houdt van oorlog. Ik vraag om oorlog als voorbeeld te nemen ("te nemen en uit te leggen").

7- onder het geroffel van trommels hadden soldaten de zwaarden gekruist*. Ze gooiden hun harnas weg, sleepten hun wapens over de grond en renden weg.

8- enkelen zetten honderd passen en bleven dan staan; enkelen zetten vijftig passen en bleven dan staan.

9- diegenen met vijftig passen lachten om diegenen die honderd passen zetten. Waar lijkt dit dus op?"

10- (de koning) zei: "Dat gaat niet! Ze hebben slechts geen honderd stappen gezet! Dat is evengoed vluchten."

11- (Mengzi) zei: "U, koning, lijkt dit te begrijpen; hoopt u er dus niet op dat uw volk talrijker is dan de buurlanden."

* Heel deze zin, vooral het begin, is nogal idiomatisch en dus moeilijk te vertalen. Letterlijk staat er zoiets als, "*geroffel* trommelde hen (??); de zwaarden van soldaten waren reeds bij elkaar gebracht. ...". Ik vond het beter hier toch iets vrijer te vertalen...